

Informace pro veřejnost

vydaná Krajským úřadem Ústeckého kraje na základě ustanovení § 35 odst. 1 zákona č. 224/2015 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi a o změně zákona č. 634/2015 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o prevenci závažných havárií“) a zpracovaná v souladu s požadavky vyhlášky č. 228/2015 Sb., o rozsahu zpracování informace veřejnosti, hlášení o vzniku závažné havárie a konečné zprávy o dopadech závažné havárie.

1. Identifikace objektu a údaje o jeho zařazení

Objekt:	Czech Aerosol, a.s. na adrese Velvěty 33, 415 01 Rtyně nad Bílinou
Provozovatel objektu:	Czech Aerosol, a.s. se sídlem Velvěty 33, 415 01 Rtyně nad Bílinou IČ 49901869
Objekt zařazen do skupiny B:	Rozhodnutí o zařazení ze dne 31. 10. 2006 pod č.j.: 1645/06/ZPZ/Zař-11.1/Be

2. Identifikace krajského úřadu podávající informaci:

Krajský úřad Ústeckého kraje
Odbor životního prostředí a zemědělství
Velká Hradební 48
400 02 Ústí nad Labem

Tel: +420 475 657 111
E-mail: urad@kr-ustecky.cz
www.kr-ustecky.cz

3. Popis výrobní činnosti

Společnost Czech Aerosol, a.s. je zaměřena na výrobu a zpracování chemických a biochemických výrobků, výrobu kosmetických přípravků, autokosmetiky a bytové chemie. Výrobky jsou plněny do netlakových obalů a rovněž tlakových obalů, kde hnacím plynem je dimethylether anebo různé směsi propan-butanu.

Objekt společnosti Czech Aerosol, a.s. je situován do výrobního areálu Velvěty, kde je rovněž umístěn výrobní podnik Enaspol, a.s., který se zabývá výrobou povrchově aktivních látek, tenzidů a tzv. průmyslových pomocných prostředků, tj. přípravků pro stavebnictví, textilní, kožedělný, plastikářský a papírenský průmysl. Objekt společnosti Enaspol, a.s., je zařazen do skupiny A dle zákona o prevenci závažných havárií.

4. Nebezpečné látky v objektu a předpokládané následky identifikovaných scénářů

Látka	Fyzikální forma látky	Klasifikace látky	Účinky na lidský organismus
Propan–butan	zkapalněný plyn	extrémně hořlavý plyn	Páry působí slabě narkoticky; při kontaktu s kapalinou vznikají omrzliny; při úniku v uzavřených místnostech hrozí udušení (vytěsňování kyslíku).
Dimethylether	zkapalněný plyn	extrémně hořlavý plyn	Je relativně <u>netoxický</u> , je však velmi <u>hořlavý</u> . Oproti propan-butanu má z hlediska hořlavosti tu výhodu, že ač je sám hořlavý, jeho směs s vodou již hořlavá není.

Pozn. v tabulce jsou uvedeny pouze nebezpečné látky s významným potenciálem vzniku závažné havárie

Propan-butan (PB)

Směsi na bázi propan-butanu jsou extrémně hořlavé bezbarvé nejedovaté plyny tvořící se vzduchem výbušnou směs. Při úniku zkapalněných uhlovodíků se část okamžitě odpaří (tvorba chladných mlh těžších než vzduch). Pro páry je charakteristické chování jako tzv. „plavivé mlhy“ - jsou 2x těžší než vzduch, tečou po svahu a po větru, vyplňují prohlubně, zatékají do kanálů a sklepení. Nebezpečné koncentrace mohou být zaneseny do značných vzdáleností (např. po toku řeky). Ve spojení se zdrojem statické elektřiny nebo jiskry hrozí nebezpečí následného zapálení nebo exploze.

Dimethylether (DME)

Dimethylether se používá jako rozpouštědlo v chemickém a petrochemickém průmyslu. Zkapalněné plyny typu n-butan, isobutan, propan a dimethylether jsou hořlavé plyny, tvořící se vzduchem výbušnou směs. Při úniku zkapalněných plynů se snížením tlaku se část ihned odpaří, zbylé se spotřebovaným výparným teplem ochladí na teplotu nižší než -10 C. Tyto pak odebírají teplo okolí a rychle se odpařují. Uvedené zkapalněné plyny jsou v plynném stavu cca 2x těžší než vzduch tzv. „tečou“ po svahu, po větru, vyplňují prohlubně, zatékají do kanálů. Nebezpečné koncentrace mohou být zaneseny do značných vzdáleností od zdroje úniku (po toku řeky Bíliny). Jsou-li pod tlakem, pak při jejich úniku může vlivem expanze vznikat statická elektřina. Je nebezpečí přeskočení jiskry a následného zapálení či exploze.

Mezi možné scénáře závažné havárie respektive iniciační události patří:

- jednorázový únik propan-butanu nebo dimethyletheru ze železniční cisterny (exploze oblaku PB nebo DME; bleskové vyhoření oblaku PB nebo DME)
- kontinuální únik propan-butanu nebo dimethyletheru ze ŽC (okamžitá iniciace, opožděná iniciace);
- kontinuální únik propan-butanu nebo dimethyletheru z potrubní trasy (okamžitá iniciace, opožděná iniciace).

Nejvýznamnější závažnou havárií je jednorázový únik propan-butanu nebo dimethyletheru ze železniční cisterny (exploze oblaku PB nebo DME; bleskové vyhoření oblaku PB nebo DME), s dosahem cca 300 m severozápadně za hranici areálu.

Modelová situace počítá s únikem zkapalněného plynu (PB nebo DME) ze železniční cisterny v množství 47,6 t s tím, že dojde k okamžitému odpaření části látky (PB nebo DME), zbylá kapalná fáze látky (PB nebo DME) vytvoří louži (cca 900 m²) v prostorách stáčecího místa, kde se bude dále odpařovat (ovšem pomaleji). Vytvořený oblak se bude šířit do okolí v závislosti na povětrnostních podmínkách. Pokud dojde k opožděné iniciaci, tak v 60 % případů dojde k explozi oblaku PB nebo DME a v 40 % dojde k bleskovému vyhoření oblaku PB nebo DME.

Odhady následků závažných havárií v objektu

- Závažná havárie spojená s požárem nebo explozí bude mít zásadní dopad na osoby a majetek společnosti.
- Ve všech případech závažných havárií je nutné počítat s poškozením průmyslových zařízení v objektu a v případě exploze nelze vyloučit ani eskalaci a rozšíření havárie v případě, že se v zasaženém objektu vyskytuje nebo vyskytují nebezpečné látky, tj. mohlo by dojít k tzv. domino efektu.
- Pravděpodobné je střední poškození majetku (vně objektu), tj. požár či poškození budov a v určitých případech i poškození právě projíždějících vozidel a vlaků v oblasti jednotlivých domů a zahrádek severně a západně od objektu.
- Z hlediska havárií s dopadem na životní prostředí. Nebezpečné látky (vysoce toxické a toxické pro vodní organismy) jsou skladovány v zásobnících, které jsou umístěny v havarijní jímce nebo v malém množství v obalech ve skladech, kde je zpevněná plocha. Rizikový je převoz CHL ze skladů do výroby, případný únik by byl okamžitě asanován. Pravděpodobné jsou i škody na životním prostředí, typu poškození či požár porostů.

5. Ochranná opatření provozovatele k zamezení vzniku havárie

Provozovatel má zavedený systém řízení prevence závažné havárie a provádí pravidelné revize všech zařízení a potrubních tras, rovněž jsou pravidelně prováděna požární cvičení. Každý pracovník předmětného objektu má za povinnost při vzniku závažné havárie zavolat na podnikovou ohlašovnu požáru (linka 633 nebo 333).

Provozovatel má ustanovenu jednotku dobrovolných hasičů podniku (JDHP). V celém objektu je rozmístěno dostatečné množství hasicích přístrojů pro místní zásah. Celý areál má samostatný rozvod požární vody.

V objektu jsou prováděny pravidelné požární hlídky, veškeré požárně nebezpečné prostory jsou osazeny elektrickou požární signalizací, detektory a analyzátory, které automaticky monitorují okolí a v případě úniku zvukově a světelně signalizují poruchu na centrální pracoviště s trvalou obsluhou „podniková ohlašovna požáru“.

K zabránění možného vzniku a šíření požáru a tím i havarijní situace slouží v požárně nebezpečných prostorách další požárně-bezpečnostní zařízení:

- Systém výměny vzduchu k zabránění tvorby nebezpečné koncentrace;
- Proti-výbuchové pojistky na odvodu vzduchu z zásobníků a výrobních reaktorů;
- Požární dveře a vrata oddělují prostory a zabraňují šíření požáru;
- Protipožární nátěry, obklady a stropy zvyšují odolnost stavebních konstrukcí;
- Požární klapky v trasách vzduchotechniky.

6. Spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému (IZS)

Jestliže není situace zvládnutelná vlastní jednotkou požární ochrany, je k dispozici profesionální jednotka regionu s dobou dojezdu 10 minut od vyžádání pomoci. Objekt „Czech Aerosol, a.s.“ využívá služeb Hasičského záchranného sboru Ústeckého kraje, územního odboru Teplice. Nejbližší požární stanice dobrovolných hasičů obce je umístěna v obci Úpořiny.

Naléhavá zdravotní pomoc je zajištěna rychlou zdravotní pomocí Nemocnice Teplice (155, 112). Zdravotnická záchranná služba sídlí ve městě Teplice s dobou dojezdu 10 minut (155).

7. Informace o způsobu varování v případě vzniku závažné havárie

Při vzniku závažné havárie, pracovník „podnikové ohlašovny požáru“ spustí sirénu pro svolání podnikové jednotky hasičů, informuje vedoucí bezprostředně ohrožených pracovišť o vzniklé situaci. V případě závažné havárie s dosahem za hranice objektu je varování obyvatel zajištěno prostřednictvím sirén, spuštěním signálu „Všeobecná výstraha“.

Po akustickém tónu sirény budou obyvatelstvu předány informace a pokyny mobilními prostředky ve vozidlech HZS, Policie ČR a Městské policie Teplice. Obdobnou informaci o nastalé situaci s doporučením žádoucího chování obyvatel obdrží i regionální rozhlasové a televizní stanice. O ukončení nebezpečí ohrožení bude obyvatelstvo informováno stejným způsobem, vyjma spuštění sirén.

V České republice platí od r. 2001 **pouze jeden varovný signál**, který sděluje, že „se něco děje“ a je třeba rychle se dostat na bezpečné místo a zjistit další informace. Ten se nazývá „**Všeobecná výstraha**“. Tento signál může zaznít kdykoli, v kteroukoli denní i noční dobu. Jedná se o kolísavý tón sirény po dobu 140 sekund.

Doporučené chování při požáru, výbuchu nebo úniku nebezpečné látky:

- nezdržovat se v bezprostřední blízkosti místa vzniku havárie;
- ukryt se v bezpečných a neohrožovaných budovách, ochranný prostor je nutno vyhledat pokud možno v místnostech odvrácených od místa havárie;
- nikdy se neukrývat ve sklepech či podzemních prostorech;
- uzavřít okna a dveře;
- vypnout ventilaci (nebezpečí nasátí zplodin hoření);
- nezdržovat se dále v prostoru úniku nebezpečné látky;
- nemanipulovat s otevřeným ohněm;
- nepoužívat elektronické přístroje nebo elektrické spotřebiče;
- k ochraně proti sálavému teplu z požáru lze použít navlhčený oděv, celý povrch těla musí být zakryt, tento postup lze použít pouze omezeně podle intenzity sálavého tepla;
- k ochraně dýchacích cest před zplodinami hoření a účinky toxické látky lze použít překrytí úst a nosu složeným kusem látky navlhčeným ve vodě;
- poskytnout první pomoc zraněným, zvláštní pozornost věnovat dětem, starším občanům a lidem s postižením.

**Dodržujte pokyny a příkazy složek „Integrovaného záchranného systému (IZS)“
a vedení obecních úřadů.**

8. Informace o způsobu kontroly objektu

V objektu jsou pravidelně 1x za rok prováděny kontroly organizované Českou inspekcí životního prostředí, Oblastním inspektorátem Ústí nad Labem.

Kontroly se vždy účastní níže uvedené orgány:

- Hasičský záchranný sbor Ústeckého kraje, územní odbor Teplice;
- Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje se sídlem v Ústí nad Labem, územní pracoviště Teplice;
- Oblastní inspektorát práce pro Ústecký kraj a Liberecký kraj se sídlem v Ústí nad Labem;
- Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství.

Protokoly z jednotlivých kontrol jsou uloženy u České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Ústí nad Labem.

9. Další důležité informace

Další důležité informace o objektu „Czech Aerosol, a.s.“ včetně způsobu zajištění bezpečného provozu lze získat z Bezpečnostní zprávy, která je uložena u Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství.